

Moderní kognitivní operace a hybridní válka

- editor007 | 25. května 2024

SVĚT: Tento článek vychází z konceptu kognitivní války a souvisejících operací v kontextu hybridní války, včetně toho, jak kybernetické technologie přispívají k rostoucímu počtu schopností narušit nepřítele a zvýšit vliv a kontrolu nad nepřítelem. Oblast studia zahrnuje četné vzájemné vazby s hybridními kognitivními operacemi.

Cílem článku je prozkoumat teorii, schopnosti a praktický dopad kognitivních operací v kyberprostoru a prostřednictvím kyberprostoru, jakož i - jejich možné důsledky v rámci hybridní války.

Úvod

V desetiletích následujících po skončení studené války se světová geopolitika nacházela ve stavu turbulence uprostřed četných proměn a narůstajících vnitřních rozporů. Ačkoli národní a mezistátní bezpečnost byla vždy z té či oné části hybridní, neboť státní instituce se prolínaly s nestátními institucemi a ekonomickými subjekty, nelze si nevšimnout výrazného nárůstu rozsahu právě těchto bezpečnostních systémů. Hlavní rizika spojená s bezpečnostními systémy dnes spočívají v oblasti vytváření kyberprostoru a nakládání s ním, včetně kontroly masového šíření informací, a také v rostoucí schopnosti ovlivňovat kritickou infrastrukturu a prvky organizačních a technických systémů. Některé vládní a komerční organizace se již snaží využívat kyberprostor a informační technologie ke kontrole protivníků (a v některých případech i spojenců). Nejeftivnější jsou akce v kognitivní oblasti, které mění povahu dostupných informací a vnímání cílové skupiny.

Snahy protivníků v kognitivní sféře kontroly mají komplexní dopad na jednotlivce i celou společnost, čehož mohou agresivní aktéři využít k rozšíření sféry dominance a přeměnit nezávislou zemi v nekoloniální strukturu vztahů s jiným subjektem. Nástroje vnímání a manipulace s informacemi mohou být využity k dosažení různých politických, ekonomických, vojenských a dalších cílů, což v některých výkladech představuje formu preventivní obrany.

Pokud se naskytne příležitost oslabit protivníka nebo ho přesvědčit, že je možný pouze určitý výsledek událostí, lze se konfliktu, na který jsme zvyklí, zcela vyhnout.

Internetové technologie umožňují takové nástroje využívat oběma směry, což znamená, že menší státní i nestátní aktéři mohou nyní ovlivňovat větší organizace s mírnými náklady, na velkou vzdálenost, často dokonce anonymně.

Vzhledem k tomu, že agresorská země platí vysokou cenu za provádění klasických vojenských akcí, jsou nyní stále častější hybridní kampaně, definované jako akce prováděné s využitím široké škály nástrojů k oslabení a/nebo podkopání pozice nepřítele.

Bez ohledu na to, zda je hybridní konflikt označen jako neomezená vojenská akce, nebo zda povaha takové kampaně není oficiálně zveřejněna, hybridní konflikty často využívají západní koncepty a zákony, které oddělují válku a mír, vojsko a civilisty. V hybridním konfliktu, který využívá kognitivní nástroje, je cílem každý, i když je země v míru.

Kognitivní operace a hybridní kognitivní řízení

Moderní hybridní konflikty a jejich vysoký dopad na lidské myšlení a hodnoty jsou dobrým důvodem k obavám o budoucí bezpečnostní trajektorii, protože bojištěm je lidský mozek. Již dříve jsme se stručně zmínili o fenoménu kognitivních operací jako o základním účelu, rozsahu, místě a načasování paralelních a/nebo sekvenčních akcí, které udržují vliv na úroveň lidského myšlení, světonázoru, hodnot, znalostí a zájmů. Kognitivní operace ovlivňují lidské vnímání reality a rozhodování tím, že směřují skupiny lidí a cílové skupiny k podmínkám, které si přeje geopolitický protivník.

Kognitivní operace mohou být také užitečným nástrojem preventivních akcí ke snížení rizik a nákladů na klasickou válku. Zároveň mohou být kognitivní operace základem pro invazi nebo dokonce zvláštní, specifickou formu kolonizace prostřednictvím systematické změny postojů, hodnot a zájmů cílové skupiny. Autoři definují hybridní kognitivní kontrolu či expanzi jako proces řízeného a kontrolovaného ovlivňování systému hodnot, světonázoru, znalostí, mentálního prostoru, osobního a sociálního vědomí. Taková kontrola poskytuje nové možnosti státní kolonizace v digitálním věku. Hybridní kognitivní ovlivňování se může projevovat při komunikaci na velmi různých úrovních společenského života. Kognitivní operace mohou zahrnovat specifické sociokulturní a jazykové parametry. Snahy o ovlivňování nebo rozšiřování se neodehrávají ve vakuu, ale jde o záměrné a jasně řízené procesy, v žádném případě však o spontánní samoregulaci. Takové operace se stávají možnými s vysokou úrovní znalostí mentálního prostoru určitých cílových skupin a společností, stejně jako s pochopením toho, jak se projevuje sociální a mentální zranitelnost a každá z jejich složek má nutně svého zákazníka, tvůrce a organizátora.

Digitální kolonizaci lze považovat za jeden z inovativních a nejučinnějších mechanismů digitálního věku díky ovlivňování lidí a společnosti pomocí moderních informačních technologií a nástrojů umělé inteligence, které se provádí v kyberprostoru a jeho prostřednictvím. Kognitivní operace jsou zaměřeny na řízení světonázoru, zájmů a hodnot lidí, na rozdíl od ovládnutí a kolonizace území nebo ekonomiky státu. To znamená, že zatímco v minulosti kolonizace zahrnovala fyzické ovládnutí území a ekonomických struktur, v dnešním světě lze obojí řídit prostou transformací kognitivní sféry cílových skupin prostřednictvím digitálních technologií. Digitální kolonizace se týká také sběru dat a posilování vlivu, kdy „technologické společnosti získávají, analyzují a vlastní data uživatelů za účelem zisku a ovlivňování trhu s nominálním přínosem pro zdroj dat“.

Souhrnně analyzujeme koncept války budoucnosti jako válku o názory, vědomí, pocity a vnímání lidí. A stojí za to zopakovat, že neexistuje jasný rozdíl mezi nepřátelskými operacemi, které vedou státy proti sobě navzájem, a vlivovými operacemi, jako je mikrotargeting prováděný technologickými společnostmi proti jednotlivcům. Navíc někdy mohou být takové operace společností a států prováděny společně.

Podáváme přehled relevantního výzkumu různých aspektů hybridních konfliktů a kognitivních operací. Je důležité zdůraznit, že se zaměřujeme na kognitivní válku z hlediska směrů, úrovní vzájemného propojení a sfér, v rámci kterých k akcím dochází. Mezi čtyři kategorie, v nichž se kognitivní operace vyskytují, patří:

- zóny fyzického dopadu, včetně infrastruktury a informačních systémů;
- informační a kybernetický prostor, kde se informace vytvářejí, zpracovávají, uchovávají a šíří;
- kognitivní procesy, které mění světonázor, vědomí, přesvědčení, zájmy a hodnoty;
- kritické důsledky kognitivních operací.

Tyto kategorie vycházejí z výzkumné literatury o kognitivní válce a z přímých zkušeností s kybernetickou válkou na Ukrajině a v sousedním regionu.

Výzkumná analýza: Současné hybridní kognitivní operace jako základní prvek hybridních operací

V jednadvacátém století se nediskutuje o existenci hybridních konfliktů, ale diskutuje se o jejich definicích a o tom, jak by měly národní bezpečnostní instituce na tyto konflikty reagovat. K takovým hybridním konfliktům dochází po celém světě. Vojenský teoretik Carl von Clausewitz popsal válku jako „chameleona“, který se přizpůsobuje svému prostředí. V tomto duchu se hybridní konflikty a války stávají formou přizpůsobení se změnám, k nimž dochází ve společnosti a ve světě technologií.

Tyto technologie umožňují ovládat, a dokonce v jistém smyslu kolonizovat celé státy bez okupace a viditelného použití ozbrojených sil. Stále více moderních konfliktů spadá do kategorie „hybridních“ konfliktů a podle odborníků se mohou stát hlavní formou konfliktů v tomto století.

Termíny jako „hybridní konflikt“, „hybridní hrozby“ a „hybridní akce“ se objevily ve studiích odborníků ze zemí NATO koncem 90. let 20. století. Jeden z takových autorů konceptu hybridní války, Frank Hoffman, ji definoval jako „celou škálu různých způsobů vedení války, včetně konvenčních taktik a formací, teroristických akcí (včetně nerozlišujícího násilí a nátlaku) a kriminálních nepokojů“. Prvky jedinečné pro hybridní válku a jejich uplatnění v dějinách konfliktů byly popsány v monografii Murrayho a Mansoura, stejně jako v ruských a ukrajinských zdrojích. Gorbulin například tvrdí, že některé prvky hybridní války sice nejsou nové a byly použity ve válkách v minulosti, ale jejich sled je v moderním světě jedinečný, stejně jako jejich uplatnění v souvislosti s rostoucím významem informací.

Následný výzkum zkoumal jevy, formy, metody a techniku týkající se vzniku, vývoje a řízení hybridních konfliktů a technologií. Je důležité zdůraznit, že ještě před vznikem konceptu hybridní války akademická obec rozpoznala proměnu mezinárodních vztahů a vlivů systematicky organizujících kognitivní vlivy. Například Basil Liddell-Garth ve své knize *The Strategy of Indirect Action* (poprvé vydané v roce 1929) napsal, že cílem takových machinací je narušit stabilitu nepřítele, což může vést ke zhroucení nepřátelské armády nebo zajistit její porážku v boji. Jednou ze strategií, která nejlépe odpovídá povaze hybridní války a jejím cílům, je strategie řízeného chaosu. Jejím cílem je diskreditovat stát a vnutit mu vnímání jeho křehkosti nebo nelegitimity jeho existence.

Podle Filippoviče se tato „neuvěřitelná vědeckofantastická budoucnost“ může brzy uskutečnit a kognitivní technologie budou nakonec hrát dominantní roli na pozadí nanotechnologií, biotechnologií atd. Slavná zpráva J. Lewise se zaměřuje na využití široké škály médií, včetně televize, tisku, filmu a internetu, které pomáhají popularizovat jakýkoli potřebný narativ a prosazovat vnucovaný názor nikoli jako prosté „hlasování pro X“, ale spíše jako změnu identity, pocitu sounáležitosti a světonázoru. Libického názory na prolínání vojenských a diplomatických norem a na to, jak kognitivní operace v hybridní válce brání oddělení vojenské a civilní sféry, do jisté míry vysvětlují, proč by někteří, za jiných okolností, dali přednost hybridnímu konfliktu před klasickou kinetickou válkou. Pocheptsov se domnívá, že kognitivní válka působí na strategické úrovni a snaží se zničit a rozdělit cílové společnosti v době míru nekinetickými prostředky. Na operační úrovni se strategie kognitivní války opírá o informační operace, shromažďování a šíření informací, dezinformace, propagandu a politicky citlivé informace bez ohledu na jejich skutečnou realitu.

Priority a výsledky výzkumu: Válka budoucnosti o postoje, vědomí, city a hodnoty

Existují čtyři hlavní sféry, kolem nichž se bude kognitivní válka a související operace soustředit.

První sférou je oblast fyzického dopadu, která zahrnuje také infrastrukturu a informační systémy. Jedná se o tradičnější oblast kybernetických operací a je rozhodující složkou kognitivního úsilí ve spojení s dalšími technikami a akcemi. Jako příklad lze uvést ruský útok na elektrárnu Prykarpatsyoblenergo na Ukrajině z konce roku 2015, který je součástí většího koordinovaného úsilí o podkopání důvěry v ukrajinské státní energetické podniky. Fyzické dopady však mohou být i dalekosáhlejší, například pokusy o nové vyjednání hranic a přístupu ke zdrojům v Jihočínském moři.

Sférou druhou je oblast informací a kyberprostoru, kde se informace vytvářejí, transformují, uchovávají a šíří. Výzkum zde může zahrnovat vliv médií a společností působících v oblasti sociálních médií, zavádějící a dezinformační kampaně, vnější zásahy do voleb, a dokonce i útoky na vědecká data a výzkum. Analýza informací během pandemie COVID-19 se například zaměřila nejen na to, jaké informace měli lidé k dispozici o viru, vakcínách a stavu veřejného zdraví, ale také na případné záměrné kampaně s cílem podkopat důvěru ve vakcíny, masky nebo šíření určitých konspiračních teorií. To nakonec vedlo k nárůstu počtu případů COVID a k masivnímu přechodu na online vzdělávání, které se stává celosvětově kritickým.

Sféra třetí je oblastí samotných kognitivních procesů, které zahrnují světonázor, vnímání, povědomí, přesvědčení, zájmy a hodnoty. Výzkum psychologických účinků kybernetických interakcí se datuje od Sherry Turkleové v 80. letech 20. století, ale stále je potřeba porozumět různým typům a způsobům ovlivňování a chránit se před nimi. Jak na dospívající působí sdílení vizuálních informací s vrstevníky ve srovnání s textovými informacemi a jak je využívají účastníci zvenčí? Do jaké míry ovlivňují politiku jiné než racionální (limbické) systémy a jak jsou využívány?

A konečně, kognitivní operace mají přímé sociální a psychologické účinky. Jak dobře ovlivnily cílené kampaně výsledek většího konfliktu, kde uspěly a kde selhaly? Jedním z nejvýraznějších příkladů je zde Ukrajina, kde byly v letech 2014-2022 vedeny velmi specifické kognitivní kampaně (a nikdy ne výhradně ruskou vládou), které zasáhly značnou část předválečné ukrajinské populace (v té době 44 milionů lidí). Před událostmi v roce 2022, kdy se konflikt z velké části omezil na východní regiony, výzkumníci s překvapením zjistili, že fyzické příznaky traumatu byly patrné v celé zemi, nejen u přímo zapojených obyvatel. Kolektivní účinky hybridně-kognitivní války napříč celou zemí, včetně nejistoty ohledně kritických služeb, zvýšeného obviňování z korupce, obav z probíhajícího konfliktu a nejistoty, zda mohou počítat s pomocí Západu.

V případě Ukrajiny je pozoruhodné, jak tyto snahy o podlomení odolnosti a morálky Ukrajinců nakonec selhaly. Navzdory předpokladům ruské vlády, že rychlá vojenská operace v Kyjevě povede k pádu vlády a obranných sil během 72-96 hodin, byla morálka a odhodlání obyvatel Ukrajiny překvapivě silná. Ačkoli lze poukázat na různé související faktory, včetně vedení prezidenta Zelenského, rychlé podpory spojeneckých vlád, například Spojených států, a různých selhání ruské armády, rozhodující pro průběh invaze bylo odmítnutí ochoty ukrajinských občanů podporovat ruské jednotky nebo s nimi spolupracovat. Moderní kognitivní válka není válkou v pravém slova smyslu. Nejedná se o dobývání geografického území, ale spíše o soupeření o lidskou inteligenci a schopnost proměnit světonázor lidí ve společnosti v určité oblasti. Tyto kognitivní mapy jsou územím, které je třeba v hybridní kognitivní válce dobýt, a hlavním bojištěm je informační pole, kde lze změnit nebo nově konstruovat vnímání reality. Ačkoli informační operace nejsou téměř ničím novým, technologie umožňují do značné míry asymetrické operace. K šíření informací může docházet ve větším měřítku, než je stát schopen kontrolovat, a rychlost šíření (nebo životaschopnost) exponenciálně roste.

Západní vojenská věda rozlišuje čtyři generace vedení války. První tři byly klasické války využívající ozbrojené síly, vojenskou techniku a skutečnou logistiku. Myšlenka čtvrté generace se však zrodila během studené války. Během boje o přítomnost v různých částech světa si velmoci uvědomily, že plné využití tanků, letadel a raket může být krajně neefektivní, a proto se dramaticky zvýšil rozsah různých politických, ekonomických, finančních, informačních a psychologických podvrtných

operací. Přestože ani koncepce nestálé války nebyla nová, odporovala tradičním vojenským doktrínám i zákonům a metodám zahraniční politiky mnoha zemí.

Zatímco mnohé informační kampaně minulosti se zaměřovaly na morálku, cíle a rozsah moderních kognitivních hybridních operací se rozšířily a změnily. Destruktivní operace mohou kombinovat různé dezinformační kampaně s kybernetickými útoky na informační zdroje, infrastrukturu, ekonomické procesy a demokratické instituce. V důsledku toho kognitivní operace nejenže vnášejí informace do kyberprostoru, ale často jsou koordinovány tak, aby podkopaly spolehlivost a důvěru v kritické systémy a instituce, jako jsou státní správa, veřejná bezpečnost, sociální služby, banky, nemocnice, vzdělávací a vědecké instituce a oficiální zdroje informací. Záměrem je odvést pozornost lidí od tradičních zdrojů informací, podkopat důvěru v oficiální vládní instituce a narušit schopnost společnosti adekvátně reagovat na měnící se vnější podmínky, útoky nebo přírodní katastrofy.

Podkopáním důvěry v tradiční zdroje informací může dojít k odklonu lidí k novým mediálním zdrojům, včetně těch, které jsou pod přísnou kontrolou nebo vlivem agresora. Tradiční využívání válečných rozhlasových stanic, jako je Tokijská růže, vycházelo z nedostatku informací na frontových liniích. Nyní jsou lidé zaplaveni informacemi, které však mohou být prostřednictvím sociálních médií kurátorsky upraveny nebo zacíleny na konkrétní skupiny obyvatel.

Pokud jsou k dispozici metadata, která například naznačují, že konkrétní uživatelé často reagují na téma imigrace nebo o něm diskutují, lze na ně zacílit zprávy nebo dezinformace, které jejich obavy potvrdí. Mnoho západních analýz takových taktik, jako je virtuální sociální válka popsána společností RAND Corp. se zaměřuje spíše na kognitivní racionalizaci a dostupnost informací, zejména na to, jak to může ovlivnit rozhodování a výsledky voleb, odkud lidé získávají zprávy a jaký to může mít dopad na pojmy jako agenda, salience tématu, entrenchment a priming, které z nich jsou pro politiku důležité a lze je měřit pomocí uznávaných metod politické psychologie.

Zároveň se zvyšuje riziko tzv. kognitivních zkreslení. Rizika se mohou projevit, když:

- existuje velké množství informací (a dochází k informačnímu předávkování);
- není dostatek významů (a je obtížné jim porozumět);
- dochází k rychlým reakcím (na které musíme také rychle reagovat);
- vzpomínáme a vybavujeme si při každé příležitosti (a když existuje korelace mezi vzpomínáním a zapomínáním).

Neméně důležitý, i když pomíjivější dopad se týká druhého cíle kognitivních operací – podkopávání důvěry v instituce a odolnosti společenství. Podkopávání důvěry a odolnosti může být spíše emocionální povahy, založené nikoli na racionalizacích, ale na zásadnějších obavách spojených s limbickým systémem mozku. Každý má osobní zkušenost, kdy si může racionalizovat, proč by měl být někdo důvěryhodný, a zároveň této osobě nedůvěřuje na základě emocí nebo předtuch (platí to i naopak). Efektivní kognitivní operace mohou využívat emocí lidí tím, že čerpají z jejich obav, tužeb, náklonností a vnímání druhých jako způsob vytváření psychologických skupin a omezování vnímaných možností, např. nemůžeme volat policii, neustále slyšíme, jak je zkorumpovaná, a lidé jiných národností, názorů, orientací jsou nám, kteří vyznáváme tradiční hodnoty, cizí. Takové informace se snáze získávají, když se kombinují s účinnými kybernetickými operacemi, např. iniciováním diskuse o těchto otázkách na sociálních sítích, na různých fórech, v blogosféře, kombinací s kybernetickými akcemi, které zvyšují nejednotnost veřejnosti a nedůvěru k úřadům v podobě zastavení elektronického přístupu k informačním zdrojům nebo přerušování dodávek energie.

Moderní válka je složitý a mnohotvárný společensko-politický jev hybridní povahy. Využívá komplexně různé síly a prostředky. Probíhá prakticky ve všech sférách života a činnosti lidí a států. Německý ministr průmyslu (1943-1945) Albert Speer ve svých pamětech poznamenal, že Spojencům

stačí vybombardovat několik ložiskových továren a celý průmysl a vojenská technika se během několika měsíců zastaví. Podle moderní analogie, pokud se kvůli hospodářským sankcím zastaví dovoz elektronických mikročipů a ložisek do Ruské federace, pak by se tam během několika měsíců mohla zastavit výroba elektroniky pro armádu a strojírenství. Pokud však zaměstnanci těchto továren začnou díky vhodně změněnému přesvědčení, světonázoru, postojům a emocím (modulovaným a transformovaným v důsledku cíleného kognitivního ovlivňování) záměrně sabotovat práci podporující válku, lze stejného výsledku dosáhnout mnohem účinněji a efektivněji bez použití konvenčních zbraní. Ještě silnější efekt nastává, když se pěstují a propagují falešné vědecké názory a teorie – například popírání klimatických změn nebo COVID-19. Pak je stát, jeho ekonomika a věda bržděna ve svém rozvoji po mnoho let, ba i desetiletí. Někdy je výsledek takového působení téměř nemožné vůbec překonat. V budoucnu se to projeví tak či onak. Tak tomu bylo v bývalém Svazu sovětských socialistických republik republiky, kde byly kybernetika a genetika prohlášeny za pseudovědy, které po desetiletí brzdily biologické a environmentální vědy.

Jako kombinované operace je lze označit za operace zaměřené na využití odolnosti nebo zranitelnosti jako zbraně. Jako úzce související koncepty vyrostly z obav ze záměrného ničení ekologických systémů, přičemž odolnost se zpočátku zaměřovala na poválečnou obnovu. Základní myšlenka však zůstává stejná: pokusit se oslabit odolnost společenství, a tím oslabit jeho schopnost reagovat na měnící se podmínky. Cílení na odolnost může mít mnoho podob, od ničení infrastruktury až po zvýšenou politickou polarizaci a korupci, ale vycházelo ze záměru zabránit komunitě zotavit se z konfliktu. Pokud bylo například na zemědělských polích v Bosně nastraženo mnoho tisíc nášlapných min, nemuselo by to být označeno za bojovou operaci, ale za záměrný pokus zabránit zemědělským komunitám v návratu na tato pole po válce. Stejný proces lze nalézt v kybernetických operacích, kde se normy, přesvědčení a hodnoty mění do té míry, že, abychom parafrázovali Thomase Wolfa, „člověk se už nikdy nemůže vrátit domů“. Cílem není jen fyzická infrastruktura, jak vidíme v případě dodávek energie na Ukrajinu do podzimu 2022, ale také psychologické krajiny, které jsou rovněž silně zasaženy se záměrem trvale odpojit to, co pomáhalo společnosti fungovat.

V tomto smyslu lze odolnost definovat také v psychologickém smyslu jako schopnost odolávat vnějším tlakům, na rozdíl od biologičtějšího pojetí „odrazu ode dna“. Podkopávání psychologické odolnosti komunity může být účinnou taktikou, když přispívá k paralyzování činnosti, polarizaci komunit a ukazování určitých akcí jako beznadějných.

Vhodně připravené a šířené informace o této skutečnosti lze využít k vyvolání paniky a/nebo negativních reakcí („hladomor je nevyhnutelný“, například), ke změně postojů vůči státní moci (například „nechrání nás nebo nedělají, co by měli“) a mnoha dalším. Její rychlé a cílené šíření s vhodnou interpretací je zajištěno také v kyberprostoru a jeho prostřednictvím. Jejich výsledkem bude v konečném důsledku změna vnímání a postojů, což jistě ovlivní rozhodování lidí např. při volbách.

Kognitivní operace tyto fyzické operace nejen posilují, ale mohou být prováděny i v jejich vlastním prostoru. Lidé mohou být nuceni nedůvěřovat svým sousedům, i když k tomu nemají žádný racionální důvod. Nejúčinnější kampaně maskují svůj původ tím, že lidé věří, že zdrojem informací jsou jejich vrstevníci a sousedé, tedy ti, které jejich komunita považuje za autority, a tím buď posilují jejich důvěru v důvěryhodnost informací, nebo obviňují své sousedy z něčeho, co se do jejich informačního pole mohlo dostat ze vzdálených zemí. V některých případech to podporuje doktríny „reflexivní kontroly“, rámování alternativ a možností způsobem, který se jeví jako organický a je výsledkem vlastního úsudku. V případě ruské invaze na Ukrajinu mají takové operace mimo Ukrajinu za cíl zarámovat Ukrajinu nebo NATO jako faktického agresora, zvýšit riziko jaderné eskalace a prezentovat nepřímé příměří (s tím, že Ruská federace si ponechá kontrolu nad dobytým územím) jako jedinou racionální volbu pro západní země. Toto rámování je určeno nejen pro rozhodování v oblasti zahraniční politiky, ale také k ovlivnění sociálních skupin a voleb v době, kdy ceny energií a potravin (související s konfliktem) ohrožují blahobyt mnoha rodin.

Vlastnosti a metody provádění

Výzvy rušivých kognitivních operací a hybridních kognitivních operací se týkají procesů přenosu, zpracování, interpretace, transformace a internalizace znalostí v řízené komunikaci. Operace jsou prováděny od strategické po taktickou úroveň, od obecného po cílené působení na společnost jako celek a její jednotlivé složky a konkrétní cílové skupiny s komplexním využitím jazykových, obrazových, skrytých mediálních efektů, mentálních a dalších vlivů na různých úrovních kyberneticko-sociální interakce.

Konceptu „hybridní války“ je blízký koncept „nových válek“, který vypracovala britská badatelka Mary Kaldor. Identifikovala několik kategorií rozdílů mezi „novými“ a „starými“ válkami, a to rozmanitost státních a nestátních aktérů namísto pravidelných ozbrojených sil, státní moc namísto dosažení geopolitických zájmů, zabránění území politickými prostředky a nastolení kontroly nad obyvatelstvem namísto vojenského zabránění území. Mary Kaldor vidí příčiny těchto změn také v globalizaci a rozvoji technologií. Ve skutečnosti, a navzdory opačným právním a institucionálním předpokladům, se stále méně rozlišuje mezi vojenskými a civilními cíli.

Analytici společnosti RAND Corp. poznamenali, že některé cíle, o nichž se dříve soudilo, že jich lze dosáhnout pouze vojenskou silou, mohou být nahrazeny nástroji a technikami vedení války v kyberprostoru. Podstatou takových akcí je, že více aktérů infiltruje a ovlivňuje státní i nestátní subjekty s cílem minimalizovat účinnost protivníka. V tomto pojetí nedochází k otevřené konfrontaci (nebo jen v omezené míře), ale agresor aktivně ovlivňuje objekt zájmu na různých úrovních a v různých sférách lidského života a získává částečnou nebo úplnou kontrolu nad cílovými skupinami. Velká část tohoto vlivu nebo kontroly může být vykonávána bez jakéhokoli autentického přisuzování, což znamená, že skuteční aktéři mohou zůstat skryti, zatímco na vině mohou být jiné vnější osoby nebo vnitřní skupiny (skutečné nebo fiktivní).

Informační a komunikační technologie a kyberprostor poskytly příležitosti pro tyto snahy o manipulaci mysli, ovládnutí mysli a činnosti řízené myslí. Snahy zahrnovaly falšování faktů, dezinformace, propagandu s cílem formovat postoje, názory, přetrvávající preference, vnímání, potřebu bezpečnosti, obavy, paniku, což jsou součástí ruské vojenské invaze na Ukrajinu. Političtí aktéři zjistili, jak manipulovat s politickou agendou, formovat veřejné mínění a měnit sociální a politické identity. Ačkoli lze zkoumat každou složku, analýza celého spektra pro pochopení hybridních konfliktů musí zahrnovat všechny faktory v kontextu, včetně, což je rozhodující, záměrů a cílů.

Hlavními kanály kognitivního vlivu jsou tak dnes informace prostřednictvím kyberprostoru a jejich národní uskupení. Prostřednictvím různých skupin a komunit, elektronických médií a dalších forem komunikace jsou společenské cíle vystaveny poměrně regulovanému a kontrolovanému vlivu. To v konečném důsledku vede ke změnám světonázoru, hodnot, znalostí, vnímání, postojů a příležitostí ke kolonizaci určitého typu. Hybridní kognitivní expanze má vždy konkrétní cíl, který stanovují její příjemci, klienti a organizátoři. Její realizace vyžaduje značné zdroje a schopnosti i čas. Kyberprostor je dnes extrateritoriální, univerzální a globální. Zatím není vázán (s výjimkou některých zemí) na konkrétní geografické hranice. Díky plnohodnotnému širokopásmovému přístupu je nedostatečně kontrolován i na národní úrovni. Proto jsou kybernetické technologie v současné době nejdůležitějším nástrojem utváření kolektivního i individuálního vědomí a společenské hodnoty. Moderní informační a kybernetické technologie umožňují realizovat hybridní strategie působení k dosažení cílů nadměrného ovlivňování jednotlivců i celé společnosti na dálku a bez možnosti prokazatelné identifikace agresora. To znamená, že je prakticky nemožné jednoznačně určit, kdo je agresorem, a prokázat vinu v rámci stávajícího mezinárodního práva.

Závěry a perspektivy dalšího výzkumu

Při studiu kognitivních operací je nejnáze pochopíme v kontextu hybridní války a rozsáhlých pokusů o podkopání nebo oslabení protivníka. Využití historie, kultury, světonázoru, náboženství, jazyka, vědy a vzdělání je nanejvýš důležité, protože to jsou hlavní oblasti, v nichž a jejichž prostřednictvím jsou hybridní kognitivní operace prováděny. Někdy se agresori spokojí s rozséváním chaosu a nejistoty, ale někteří aktéři považují kognitivní operace za součást širšího strategického plánu. Kognitivní operace jako vědomě řízené akce jsou vždy založeny na speciálně navržených strategických algoritmech, které jsou upravovány v reakci na změny v komunikačním kontextu. Jaké narativy mají být prosazovány, jaké formy zkreslení nebo dezinformací mají být v diskusích používány, jaké obavy nebo aspirace, o nichž se diskutuje, jsou využívány k dosažení cílů?

Je proto zapotřebí dalšího výzkumu kognitivních operací, který by poskytl určité včasné varování před způsoby, jimiž k nim dochází, a jejich dopady. Když jsou takové operace odhaleny, je třeba nasadit systém protiopatření a neutralizace. Většina procesů kognitivní transformace jsou dlouhodobé, mnohostranné a dobře promyšlené akce, kterým není snadné post factum čelit. K tomu patří i zjištění, kdo jsou jejich aktéři. Je příliš snadné ukázat prstem na vlády Ruské federace a Čínské lidové republiky, zatímco mnoho zlovolných aktérů je úzce spojeno se zločineckými organizacemi, ekonomickými subjekty (včetně korporací) nebo žoldáky najatými dobře financovanými organizacemi. Dobře zdokumentovaným příkladem takových procesů je opět změna klimatu, kdy korporace ve spolupráci s některými ropnými státy vedou koordinované informační kampaně ve snaze chránit trhy s fosilními palivy. Zatímco v mnoha západních zemích byly podobné debaty o klimatických vědách považovány za akademické, pro vládu, jako je Ruská federace, byla (a zůstává) ochrana exportních trhů s ropou a zemním plynem hlavním imperativem národní bezpečnosti.

Praktická hodnota takového výzkumu může spočívat v popisu a identifikaci široké škály systémových a komplexních hybridních komunikačních efektů a interakcí, aby bylo možné lépe varovat před takovými záškodnickými snahami a chránit sociální struktury důvěry, odolnosti a zdravého politického diskurzu.

AUTOR: Jurij Danjuk a Chad M. Briggs

Překlad: zvedavec.news

[ZDROJ](#)